

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGASDASÁGI NAPILAP.

188.

Kolozsvár, szerda, január 5

Tizenegyedik évfolyam.

KOLOZSVÁR, 1881. jan. 4.

„Bármit határozza is el magát imádozt nemzetünk, mellettünk vagy ellenünk, de semmi esetre ne azok mellett, kik a meglevőt kockáztatva, a nemzet lételetét teszik kockárára.”

E szavakat mondotta új év első napján Magyarország miniszterelnöke a nemzetéhez. Lelkiismeretes megfontolásra méltó szavak. A Tiszakormány, melyet rendszerint a hatalomhoz való görösös ragaszkodással szeretnek vádolni, holott önkényit letette kezéből nem egyszer a hatalmat, hogy keressen és teremtsen a nemzet jobbat, erősebbet nálanál, s bizony az országgyűlés meg is tette volna azt, ha emberileg létezik vala lehetőség Tisza Kálmánt bár vele egy rangban álló egyéniséggel cserélni ki, s oly miniszteriumot alakítani, melytől több eredmény és nagyobb siker várható; e kormány, mondjuk ismét csak a nemzet higgadtságára appellál, kijelenti, hogy közömbös rá nézve, hogy a kormányrud mellett van-e vagy nincs, de az nem közömbös, ha a nemzet lételetét szándékozik kockárára tenni.

És a feltevés, hogy a szélbal politikája veszélybe dönti a hazát, korántsem légből kapott rögeszme, a melybe a jelenlegi rendszer hívei beledisputáltak magukat, hanem történelmünk minden második lapján beigazolt tény, melynek valóságát senki sem tudhatja és ismerheti jobban, mint éppen Tisza Kálmán, kinek annyi vívódása volt hazánk anyagi érdekeinek megőrzésére, mint a monárchiának másikkal, a ki legközelebbi ösmeretségben áll a hatalmi tényezőkkel, melyek ellenem egyszer harcoltak ugyan, de a videt mindig mi húztuk.

A hazafit, melyet még senki sem mert megtagadni az ország jelenlegi miniszterelnökétől, mondatja vele a fennebbi szavakat, a nyomatékos intést, hogy e keressen a nemzet magának egy második Világost.

Avagy éppen oly feledékenyek voltunk? Akkor egy nagy nemzet minden fia, a kit tehetsége és a hon iránti élméi után az osztatlan nagyrabecsülés tárgyai voltak a nemzetnek. Kossuth, Zechényi, Battyáni, Eötvös, Deák voltak történelmünkben az 1848-iki év létezői. Egy szívvel és egyhangú lelkesedéssel csatlakozott a nemzet zászlójuk alá, s midőn minden gyermeke a hazának, kibén magyar vér tükített, minden agy embere a hazának, a kit a Kárpá-

tok között olyanul ismerünk, életét, mindent a jog- és igazság mérlegébe vetette, s mégis elbukánk.

Es most? Kik ők, a kik tele szájjal hirdetik, hogy kezükbe vették 1848-nak elbukott lobogóját? Hol és ki közöttük bár egyetlen egy, kinek neve ne törpülne el 1848 óriásainak legkisebbike mellett? Hol és mivel írták be ezen emberek neveiket a nemzet pantheonjába? Talán Ugron Gábor, a ki egy tekintélyes részében hazánkban, itt az erdélyi részében ellenzék tényleges vezére, a székely pucos hazafias scandalumával? Oh hogy nem hintenek hamut enfejükre és nem rejtőznek el szégyenükben, hogy oly nagy idők emlékeit használják létrának a végre, hogy hűségüket kiakaszthassák az ugorkafára, mert máskülönben egyiköket sem venné észre a nemzet, s nem is volna sejtelméről, hogy léteznek!

Emberek! emberek! kik lapjaitokban felperzselétek tisztességes emberek becsületét, mint Herostrat Diána templomát, hogy nevet szeresztek magatoknak, a kiknek egy életű elemük van: a botrányhajhászat, s mindannak, a mit e sokat nyomorgatott nép annyi küzdelem után ki tudott vívni, irgalmatlan lerántása és kíméletlen meghurcolása. Emberek! emberek! hol áll a ti sarat dobáló politikátok, a ti ocsárló nyelvetek az 1848. férfainak a honszerelmén igaz lángjától hevített, édesen csengő, nemes és büszke, de soha egy pillanatra a műveltség és irodalmi illenről meg nem feledkező nyelvete? Pedig azok jogtalan elnyomók ellen, ti pedig saját magyar fajtok ellen küzdetek!

És azoktól a kik így és ilyen fegyverekkel harcolnak, mégis képtelen felvenni a keztyűt Magyarországon minden higgadtan gondolkodó, hazafias embere. Bár ezerszer volt alkalma mindenki számára, hogy e párttal szemben egyenlőlenek a mi fegyvereink, a ki sarbarmártott seprével harcol, avval nem szokott szembe szállani, kinek kard van kezében, de a hazafiságnak nem szabad magát terrorizáltatni, s a magánbecsület megőrzésének, a kikerülhetetlen kellemetlenlégek okán, nem szabad a hazát veszni engedni.

Vajha az intés, mit becsületes meggyőződéssel nemzetéhez intézett Magyarország miniszterelnöke, ne hangzana el nyomtalanul ez évben, mint 33 évvel ezelőtt elhangzott Széchényi intése.

A KELET TÁRCZAJA.

A LÁMPAGYÚJTÓ.

Angol regény.

Írta:

MISS CUMMINS

Második fejezet.

A részvét ébredése.

(Folytatás.)

Meglehet ez nem történt volna meg, ha Trudka mindig közéjük vegyül, s gyekszik barátságos lábon állni velük; de míg anyja ott lakott vele, ha bár az rövid ideig tartott is, mindent elküvetett, és lányát távol tartani ama műveletlen, durva csoporttól. Talán e megszokás, vagy még inkább, tán a gyermek természeti hajlamai tartoztaták el ezt attól, hogy beleveggyüljön amazok vad játékaiba, után is, hogy anyja halála folytán, most már tehetett azt, a mit akart. Ily körülmények között keveset közlekedett velük.

Hanem másként, mint szóval, nem mertte őt egy is bántani, mert egyik sem mert csak külön beléköltölni; bátor, heves, szenvedélyes vérékátával ép oly féltelmessé, mint gyűlölté tudta magát tenni.

Egy napon egyik gyermekcsoport szövetkezett, hogy bosszantsák, s kinezgassák őt, de mivel Grant Náni éppen akkor oppant oda, a mikor egyik lányka a Trudka lábáról erővel lehuzott kis cipő-

ket a csatorna sássa közé dobta, a leányt jól elpáholtta, s a többieket is megszalasztotta. Trudkának azon idő óta, soha sem volt többé cipője, hanem Grant Náni még is jó szolgálatot tett neki, s a gyermekek az óta békében hagyták őt.

Tiszta napfényes, bár hűvös reggel volt, midőn Trudka hazulról elszaladt, hogy a fásudvaron keressen menedéket. Az udvar egyik részében óriási farakás állott, mely csak — nem mindenik körül fekvő házaklakából láthatatlan volt. Különböző nagyságú, s egyenetlenül rakott deszkák egyik oldalán rendetlen alakú lépcsőzetet alkottak, melynek segítségével könnyű volt a fahalmaz tetejére feljutni.

Ennek csaknem a hegyébe, valami kis rejtékhely forma volt, mely néhány hosszabb szál deszkával betetözve egy „parány mértékű” kunyhót képezett, mely minden oldalról védve volt a farakás által, kivéve azt, mely a víz felől volt, s arra nyújtott kilátást.

E hely Trudkának a nyugalom kikötője volt, réa nézve szentély, s azon egyetlen hely, honnét még soha sem tűntek el. Itt ült hosszú nyári napokon át a kis elhagyatott lányka, elmélkedve fájdalma, a rajta történt méltatlanság, s csunyasága felett. Néha órákon át sirdogált ott. Néha néha, midőn élete folyása kissé nyugodtabb volt, az az ha oly szerencsés volt senkit meg nem sérteni, s nem kapott verést, s nem zárták be a sötétbe, kissé felvidult, s szeretete szemlélni a matrózokat, kik egy a közelben felállított hajón dolgoztak, vagy alkalmilag ladikkal ide-oda eveztek a vizen. A meleg

A m. k. pénzügyminiszterium új ügybeosztása iránt. Mithogy az állami erdészet 1881-ik évi január 1-jétől kezdve a pénzügyminiszterium hatásköréből a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumhoz utaltott; s minthogy másrészt az egyenes adók kivetésére és megállapítására vonatkozó teendők pontosabb ellátása isgyökerező intézkedést tesz szükségessé: a pénzügyminiszteriumnak ügy- és személyzeti beosztása több tekintetben módosítást igényel. Így őszir is — mivel a pénzügyminiszterium köréből az erdészeti főosztály kiválk — a kebeli főosztályok száma egygyel apad, s az lami jóságok, jogügyek és horvát ügyekre lakított, eddig VII-ik főosztály, ezental a VI-ik főosztályt, a kataszteri főosztály pedig, melyddig a VIII-ik volt, ezental a VII-ik főosztályt képezendi. A többi főosztályok jelenlegi szám változatlan marad. Másodszor, a mostani V-ik főosztály, melynek ügyköre az egyenes adókkivetésére és megállapítására vonatkozó össze teendőkre kiterjed, kettő választatit olykép, hogy a kivetési teendőket a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adójára, a tőkekamat — és járadékadóra, a bányaadón, az általános jövedelmi pótdóra, továbbá a szállítási, vadászati és nyerményadókra nézve ezental is az V-ik főosztály, — ellenben a kereseti és házádókra, a hadmenetességi díjra, valamint a határörvidéki részek külön adójára nézve, az újonnan felállítandó VI-ik főosztályt látandja el.

Ebből folyólag az egyes főosztályok száma is változást szenved. Végre harmadszor, módosulást szenved a jelenlegi ügybeosztás az által is, hogy a határörvidéki beruházási alap rendkívüli előirányzatára s értékeinek felhasználására vonatkozó teendőket, melyeket eddig az erdészeti osztály végzett, ezental a II-ik főosztály, az újpesti kikötő ügyeit pedig, melyek eddig a III-ik főosztályba tartoztak, ezental a XIX-ik főosztály látandja el. A felhozottakhoz képest módosított új ügy- és személyzeti beosztás az alábbiak szerint alakult.

KÜLFÖLD.

A porta hír szerint olyan javaslatokat terjeszt a hatalmak elé, a melyek alapján megtörténhetik a görög-török határ békés rendezése. E javaslatokat, titkos jegyzékben tudatta külföldi képviselővel a porta. Az a választott bíróság megpendítése óta valószínű volt, hogy a porta más javaslatl fog föllépni, annak kiderítését azonban a jövőtől kell várunk, vajjon alkalmas-e a porta javaslata hozzájárulni a görög-török határ békés rendezéséhez. Ebből azonban nem következik még, hogy fegyvernek kell döntenie Törökországot és a hellének közt.

A diplomácia nem fogott még ki eszközökből, de még akkor is elég hatalma lesz a há-

napfény oly kellemesen sütött, s a hajós legények oly vidámak voltak, munkájuk mellett, hogy a szegény kis portéka egy időre elfeledte keservét.

De most a nyár már oda volt.

A hajó is, s a legények eleveztek onnét, a réa nézve oly vidám társaság eltávozott. Az idő hidegre változott, s pár napig annyira zivataros volt, hogy Trudkának folyton a szobában kellett maradni. Most kisietett felkeresni kis bayhelyét, s nagy öröme a nap fénye még előtte megérkezett oda, s felszártította a deszkákat, úgy, hogy kis meztelen lábait egészen melegnek érezték. Es most is, és folyton oly szépen, oly nyájasan sütött le reá a nap, hogy Trudka feledte Grant Nánit, feledte mennyire fáztott az éjjel, mennyire félt a hideg téltől.

Darab ideig mindenfelé kalandoztak gondolatai, s végre megállapodtak az öreg lámpagyújtó nyájás tekintete, s szeretettel hangjának emlékének, és most először, mióta az igéretet nyerte, jutott eszébe, hogy mit mondott neki, hogy a jövő alkalommal, midőn ismét eljön, valamit hozni fog neki. Nem hitette, hogy gondolni fog igéretére, de még is lehetséges — olyan jó szívűnek, s esése miatt annyira szomorkodni látszott.

Vajjon mit tudhat neki hozni? Valami enni való lesz? Oh! bár egy pár cipő lenne! De arra nem fog gondolni a jó öreg. Talán észre sem vette, hogy nincsenek cipői.

Mindenesetre elhatározta magában Trudka, hogy ma korán elmegy a téj-

boru megakadályozására, ha ki talál fogyni. Őszinte és komoly szava visszatartatja ugy a portát, mint a görög kormányt a hadüzennettől, mert az egyik is és a másik is nagyon sokat veszíthet.

Mind a két fél készül, azonban mintha háborura akarná bizni sorsát. A porta négy szállító hajót küld a héten Szíriába, a melyek hat-ezer embert fognak onnan hozni Tesszáliába. Athénből jelentik, hogy december végén 70.000 ember volt fölfegyverkezve, és hogy a vöröskereszt-társaság kórházakat állit a lami és chalakopolisi tábornok részére.

A „Daily News” komoly harezokról hoz hírt, melyek Gnok-Tepe közelében az oroszok s turkomanok közt lefolytak. Mindkét rész nagy veszteségeket szenvedett. Az oroszok visszavonultak. Döntő ütközet legközelebb várható.

Az angol cabinet naponként tanácskozik az irlandiak és a boérek sorsa felett, és hír szerint elhatározta, hogy megvizsgáltatja a boérek panaszait, és a mennyire lehet, megszünteti a panaszok okait.

Újévi tisztelgések.

Újév napján délelőtt fél 11 órakor az országgyűlési szabadelvű pártnak a fővárosban időző tagjai a kör helyiségében összegyűlve, innen a miniszterelnöki palotába mentek. A palota nagytermében körbe állva, csakhamar beléptek a terembe a fővárosban időző miniszterek, és Tisza Kálmán miniszterelnök, kit lelkes éljenzés fogadtak. Az éljenzés csillapultával Csáki László gr. üdvözölte őt a következő beszéddel.

Jelen országgyűlés alatt elvtársaim bizalma ma harmadszor hatalmazott fel, hogy a mai év forduló napján irántad táplált érzelmeink és kívánatainknak szószólója legyek. Midőn ezt teljesítem, lehetetlen, hogy előbb a lefolyt munkatéljes időre egy rövid visszapiantást ne tegyek.

Midőn mi 1878. évi okt. 17-én összehívtott országgyűlésre itt megjelentünk, a külügyi politika volt azon vezéreszám, mely a pártokat leginkább elfoglalta. Mi akkor a nemzetközi közös külügyi kormánya által követett és a hadi ritka tartását ezéző külügyi politikát helyeseltük. Ma is, midőn ezen politika eredményeit már következményeiben észleljük, csak megnyugvással tekinthetünk vissza, hogy egy eszelekedtünk, mert ezáltal a keleten befolyásunk tért nyert. (Heleslés.)

Visszatekintve pénzügyi viszonyainkra, mely a külpolitikán kívül a most lefolyt három évi kormányzás alatt a legnagyobb gond tárgya volt, most már azon kedvezőbb helyzetbe jutott, hogy a javulásokat tényekkel bizonyíthatjuk, mert a

után, hogy vissza is térhessen, mielőtt az utca lámpák meg lennének gyújtva, hogy semmi se hátráltassa őt a lámpagyújtóval találkozni.

A nap rendkívül hosszúnak tetszett Trudkának, de végre mégis kezdett alkonyodni és ezzel egyidejűleg megérkezett Treu, vagyis Flint Torumann, mert ez volt az öreg lámpagyújtó neve.

Trudka már szokott helyén ült, am-bár nagyon fájt az ott ma, hogy magára ne vonja Grant Náni figyelmét.

Treumann ma este későn jött a munkára s nagyon sietett. Csak annyi ideje volt, hogy az ő komor, zárkózott modorában valamit odaszóljon a leánykának, de ezek oly szavak voltak, minők csak egy jóindulatu, derék szívűl eredhetnek. Nagy kormos kezét szeretetteljes gyöngédséggel tette Trudka fejcskéjére, mondta neki, mennyire sijnálta, hogy fájdalmat okozott neki, s hozzátette, hogy valóságos szegény, hogy azonkívül még verést is kapott, és pedig azért, mert a tejet elöntötte, mi csak szerencsétlenség és nem hibából történt.

De ime, folytatta, miközben tágas zsebébe nyúlt, itt van ígéretem. Gondozd jól ez állatot, ne bántsd, és ha annyához fog hasonlítani, mely ott hon van nálam, bizonynyal nagy örömet fogod lelteni benne. Jóéjt kicsikém, s e szavak után az öreg vállára véve létráját, tovább haladtott, a Trudka kezei között egy szürke és fehér petyes macska-kölyköt hagyva hátra.

Trudka annyira meg volt lepette, midőn kezei között egy élő kis macskát

Hirdetési díjak.

Egy négyoszlop centiméternyi tér ára 2 kr. Bőlyegdíj minden hirdetés után 20 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket főlvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhan der Wollzeile 56.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapesten: Haasenstein- és Vogler hírdetés közv. irodája. Goldberger A. hírdetések fevélí irodája Budapest Szervitátor 8. sz.

Ügyittési csikéhek

gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

hiány háztartásunkban csekélyebb, mint volt az előbbi években, hitelünk pedig napról napra gyarapszik. Ez által lehetővé lett, hogy több hasznos beruházásokat tehetünk. Ezek közt a tiszai, a vágvölgyi vasutak és a déli vasut azon részének, mely annyira óhajtott összeköttetésünket Fiumével a kívánt irányban létesíti, az állam általi megvétele, a Tisza és Duna szabályozására tett költségek és más számos, főleg a termelés és közművelődést előmozdító beruházások bizonyoságot tesznek haladásunk mellett. És így, habár pénzügyi helyzetünk még nincsen is azon állapotban, a melyre emelni mindnyáján buzgógn óhajtunk, mégis tagadhatatlan, hogy folytonos javulásnak örvend, és a hitelre is kedvező hatást gyakorol, mi az általános kamatláb leszállítása által nyer kifejezést. Ily viszonyok közt pénzügyi helyzetünk mellett is bizodalommal nézünk a jövő elé.

A törvényhozás terén örömmel üdvözöljük az új büntető és a kihágásokról alkotott törvények tetleges végrehajtását, melyek által a vagyon és személyes biztonság hazánkban bizton gyarapodni fog.

Ma midőn ezen lelki megnyugvással előtet megjelentünk, hogy vezetésed alatt megtett te és veled kormányuk többi tagjai, általunk támogatva mindent, a mi a jelen körülmények közt szeretett hazánk jólétére tehető volt, nyugodt lélekkel nézünk a nemzet bírálata elébe.

Mi a te hazafias erélyes vezetésed alatt, mint szabadelvű párt, a jövőben is azon irányt fogjuk követni, melyet eddig követünk és a te vezetésed alatt bizton hisszük, hogy a szabad, mérsékelt haladás, tekintve nemzetünk történelmi tejlődésének tova folytatása által, hazánk föl-virágzását, nemzetünk erősbbítését lehetőleg elő-mozdítani fogjuk.

Nehéz állásod és állásunk, mely a mai nap felviruló évből rád és ránk vár, mert mi nemzetünket elérhetlen vágyak előrésevel nem ke-segetjük, mi csak a rideg valót a jövőre tündöklöthetjük, és ha ezt a multnál jobbnak is hisszük, nem tagadhajuk, hogy még sok század elhanyagolását, helyrehozandó tenni valónk lesz, mely sok munkába és erőltetésbe kerülend, főleg az ipar és kereskedelem mezején, és ha a nyugat-európai népek iránti hátramaradásunkat észleljük, ezen a téren is a megkezdett haladást minden megfeszítéssel erővel folytatnunk kell.

A törvényhozás más részeiben is még sok a teendő, azért szíkségünk van erős összetartásra, de erős, a multban bölcsnek bizonyult vezetőre is; és minthogy ezen vezetőket mindnyájunk által nagyban tisztelt erényeikben és hazafiságában és teltségében ismerjük, jött ma hozzád azon kívánságunkkal, hogy az ország gondviselés, ki nemzetünket minden viszonylagái között majd ezer éves léte alatt tartartott — téged hajának javára még számos évekig testi és lelki erőben tartson meg, részünkről po-

látott mozogni, oly egész egyebet várt volt, mint azt, hogy egy percig egészen határozatlan volt a felől, mit tegyen vele. Ott körülbe a házakban és udvarokon sok macska volt, mindenféle nagyságú és színi bátoratlan állatok, melyek miként Trudka maga, ide-oda sompylogtak, s gyakran a farakások s szin halmazak közé bujtak, látszólag épen kétesnek érezve abbéli jogukat, hogy valahol tartózkodhassanak. Trudka gyakran érzett szánalmat irántuk s arra soha sem gondolt, hogy vagy egyet megfogjon közülök, hazavigye s megszelidítse, mert jól tudta, hogy szállás és élelem neki is csak rossz szívvel jut részébe s alig lenne abban kis macskája is részeltetve. Első gondolata az volt tehát, hogy a macskát ledobja a földre, s engedi, hogy fusson a merre akar.

De mialatt Trudka így habozott s határozatlanul állt, a kis állatka oly módon kért kényelmet, hogy annak nem birt ellenállni. Megijesztve a Treumann zsebébe való bebörtönzés és vándorlás által, a kis ezicza most a Trudka karján végig felmászott annak vállára s ott hozzásimulva, halk morgásával pártfogásért látszott eszedzni. Beszédes kérése legyőzte Trudkának Grant Náni haragjától való féltelmét. Beburkolta a kis macska-fiut kendője szélébe, azon gyermekes határozatot érlelve meg magában, hogy szeretni, táplálni, s mindenek felett Nánit előtt gondosan rejtgetni fogja azt.

(Folyt. köv.)

dig fogad az azon biztosítást, hogy irántad táplált hazafiai tisztelőtlenség és bizalmunk a jövőben, úgy mint a múltban tántoríthatatlanul megmaradand, kérvén tégedet, hogy irántunk is eddig tanúsított érzelmeidet továbbra is megtartsad és azzal végzed, hogy éljén Tisza Kálmán!

Az eljénzés csillapultával
Tisza Kálmán miniszterelnök következéssel válaszolt: Tisztelt barátaim! Midőn a társaim és irántam kifejezett szíves jókívánataitkat megköszönöm, csak igen röviden kívánok reflektálni azokra, miket tisztelt barátunk nevetekben is elmondott.

Mindenek előtt legyen szabad azon óhajomnak adni kifejezést, hogy a jövő évben, s ha lehet, montól tovább, a külügyi politika kérdéseimről kevésbé képezek tárgyat tárgyalásainak és a pártok közti tusáknak, (Helyeslés.) hogy lehessen örök azon czélok elérésére, melyeket te is t. barátom, kijelöltél különösen pénzügyeink rendezéséhez. A fokozatos, de biztos haladást közzgazdasági, ipar- s kereskedelmi érdekeinknek háborítatlan előmozdítását csak úgy remélhetjük, hogyha összes tevékenységünket belügyeinknek szentelhetni lesz időnk és alkalmunk. (Igaz.)

A múltat illetőleg én is azt hiszem, hogy igazat fog adni a jövőd azon mondásodnak, hogy bátran nézhetünk a nemzet ítélete elé. Sokszor, sőt heves küzdelem után talán mindig hosszabb idő kell arra, hogy a nemzet jegyesei vagy pártok eljárását minden elfogultságtól mentesen és tökéletes tárgyilagossággal ítélje meg. Meglehet, ez fog történni nálunk is. De én egyfelől reményelem, hogy magamat illetőleg is, ki ma ki vagyok téve azon feltevésnek, hogy talán a hatalom megtartásának indoka vezet céljaimban, fel fog e vád alól a nemzet igazságos ítélete menteni; ti pedig biztosak lehettek arról, hogy igazságot fog szolgáltatni azon tekintetben, hogy midőn férfiak minden hivatalos állás nélkül oly kérdésekben teljesítették kötelességüket, mikor egyfelől a népszertűség és a bizalom elvesztésével való fenyegetés állott, a másik oldalon pedig csak a teljesített kötelesség nyugodt érzetét, hogy azon férfiakat más mint nem, hazafias szándok nem vezette (Élénk helyeslés.)

A jövő év sok tekintetben fontos lesz hazánkra nézve. A jövő évben ígárván ma már a jelen évben fogja megalkotni hazánk törvényhozását három további esztendőre. Én azt hiszem, hogy mi ott is fogunk teljesíteni azon kötelességet: nem ígérni lehetetlen, nem tenni szemkápráztató ígéreket, figyelmeztetni az ily ígéretek tevésében fekvő veszélyekre és óva inteni imádott nemzetünket, hogy bármint határozzon is el magát, mellettünk vagy ellenünk, de semmi esetre ne azok mellett, kik a meglevőt kockáztatva, a nemzet lételet teszik kockáztára. (Élénk helyeslés.) Én is bízom Istenemben, bízom a nemzetnek oly sok viszontagság közt is bebizonyult, és minden láma dacára, a kellő perezen érvényesült higgadt politikai ítéletében, hogy ezen veszélytől hazánk mindezen törekvések dacára megmentve leend. És midőn azt hiszem, és midőn ismétlem, azt gondolom, hogy felemelt fővel fogunk rámutatni az ámitók által felidézett veszélyre, midőn bízom benne, hogy a nemzet a megígért ígéretek tevők helyett hinni fog azoknak, kik a hazafias munkásságra figyelmeztetik, közszóim rólam való megemlékezéseket és ajánlom magamat szíves barátságokba. (Élénk hosszan tartó eljénzés.)

A szabadoltvú párt tagjai a miniszterelnök-

ROMÁN KÖZMONDÁSOK.

(Folytatás.)

A mely asszony nem akar dagasztani, egész nap szítál.

*

Asszonyoknak, lónak és löfegyvernek nem kell hinni.

*

Két rossz asszony nem tesz annyit, mint egy jó.

*

Az asszony a férfit türes fazékban főzi meg, mely éjjel sem hallgat.

*

Verd a vasat, a mig meleg.

*

A rossz vas nem vész el.

*

Ha a vasat nem használják, megrozsdásodik.

*

Minden számár a maga terhéért éri.

*

Ha meghal a gyermek, vége a komaságnak.

*

Még a hajszálnak is van árnyéka.

*

Egy virág nem csinál tavaszt.

*

Más a mezei s más a kerti virág.

Fordította:

Moldován Gergely.

(Folyt. köv.)

nél való fiztetelgés után a ház elnökének üdvözlésére mentek, kihez Falk Miksa beszélt. Magvas és lendületteljes szavára Péchy Tamás válaszott köszönetet, fejezte ki a megemlékezést.

A Székely mívelődési és közg. egylet. (Vége.)

Az alapszabályok módosítása alkalmával tételt meg egy pár jelentőséggel bíró indítvány, melyeket azonban a közgyűlés nem fogadott el. Ilyenek: hogy az egylet székhelye M. Várárhelyre tessenék át. Ezt az udvarhelymegyei vidéki választmány többsége hozta javaslatba, azzal indokolván, hogy a Budapesteni lakó székelyek régóta távol élvén a székelyföldről, annak szükségleteit nem ismerhetik s nagyobb részben tisztviselőként levén, a székelység érdekeit elég függetlenül a kormányval s a parlamenttel szemben nem védhetik, s az egylet eddigi 5 évi működése is — szerintük — azt bizonyítja, hogy az egylet elég tevékenységet nem fejtett ki.

Ezzel szemben az udvarhelyi vidéki választmány kisebbsége (alelnöke Kozma Ferencz) a többi vidéki választmányok, a nyáron Tordán tartott közgyűlés, mely az új alapszabályokat behatárol megvitatta (egy tag kivételével) s a közp. választmány egyhangulag és a nov. 28-án 1880. Budapestén tartott közgyűlés csaknem egyhangulag (2 tag kivételével) az egylet közp. választmányát továbbra is Budapestén kívánta hagyni, a fennebbi indokok ellen felhozván, hogy a fővárosban, hol a székelyföld s egyes vidékeink érdekeit, igényeit saját közvetlen tapasztalatukból ismerő, s a közp. választmányban indítványozási és szavazati joggal bíró székelyföldi orsz. képviselők s gyakran a főrendiház több tagja az év nagyobb részét töltik, a hol a napisajót oly éberséggel őrködik az ország leg-távolabbi vidékei és érdekei felett is, a hol a gyors közlekedés segítségével pár nap alatt információt lehet szerezni bármiről, a legtávolabbi vidékekről is: a fővárosban tehát az egylet központi választmánya több hatással működhetik, mint a székelyföld bármely városában. Felhozott az is, hogy a függetlenség a jellem kérdése, de e mellett a közp. választmány tisztviselői tagjai mívelődési és közgazd. kérdésekben oly függetlenek lehetnek, mint bárki más a világon, sőt állásuknál fogva — mint az egylet multja is bizonyítja — kedvező előnyöket eszközölhetnek ki az egylet céljai előmozdítására. Kimutattatt az is, hogy egylettünkhez sem a kormány, sem a törvényhozással szemben nem kellett eddig védeni, miután mind a két helyről csak jóakarót és előnyöket lehetett addig tapasztalni egylettünk irányában, sőt nagy erkölcsi támogatásokban és jelentékeny anyagi segítségben részesültünk eddig a kormány részéről; a törvényhozás tagjai közül pedig nemcsak a székelyföldi, de mások is igen sokan támogattak, sőt egylettünk alapító és részvényes tagjainak lettek. Azon megjegyzésre pedig, hogy egylettünk eddig tán keveset tett, utalás tételt a már eddig is elért és e tekintetben fennebb felsorolt eredményekre s a közgyűlésen köztet-ésszel kísért megjegyzésre, hogy egylettünk ennyi eredményt sem mutathatna föl bizonyára, ha közp. kormány nem Budapestén székelné.

Mindezen elég meggyőző indokoknál fogva, úgy a tordai, mint a budapesti és évben tartott közgyűlések (1—2 szavazat kivételével) egyhangulag elfogadták, hogy az egylet közp. választmánya továbbra is Budapestén maradjon.

Javaslatba hozott még, hogy az alapító (100 fős) és részvényes (5 évi évenként 5 frtyai fizetés melletti) tagokon kívül legyenek még pártoló tagok is, kik pl. évenként 1 frtyot fizetnek. Ezt a közgyűlés ily alakban nem fogadta el azért, mert attól tartott, hogy az ily pártoló tagok száma nem fogná pótolni a mostani részvényes rendes tagok megapadható számát, vagyis, nem nyernék amugy annyit, mint a mennyit ily uton vesztenék. Mégis, hogy ezen indítvány intenciójának eleget tegyen, felvette az új alapszabályokba, hogy az egylet alapító és rendes tagjain kívül vannak még pártolók és adakozók; pártolók azok, a kik évenként 5 frtnál kisebb összeget, adakozók azok, kik egyszer mindenkorra valamit fizetnek az egylet pénztárába. Az évenként 2 frtyot fizető pártolókat felruházta azon joggal is, hogy az illető vidéki választmány közgyűlésén szavazattal birjanak.

A fennebbiekben elő van adva öszintén, világosan, hogy mit tett a székely miv. és közg. egylet eddig, miket szándékozik ezután tenni, miként és minő indokokból módosította eddig alapszabályait egy-két, alig pár szavazattal támogatott indítványt miért mellőzött.

Most záródedikül nincs egyéb hátra, mint ismételnünk azt, hogy egylettünk, kivált ha már most a munka derekán, a mikor oly sok fontos kérdést vett részletes tárgyalás alá és kíván gyakorlati eredménnyel megoldani — az újra szervezendő vidéki választmányok által az adott hatáskör és eszközöknek megfelelő támogatásban fog részesülni — ezután meg fokozottabb erővel fog igyekezni kitűztől, hazafias céljait elérni, s másfelől óhajtanunk azt, hogy vajha a csekélység javára célzó önzetlen törekvéseinket, hazánkiai közti s különösen a székelyföld lakói

közül minél többenegyetlenek, s egylettünkhez egyesek, testületi és községek minél többen csatlakozzanak, ho ekép egylettünk annál nagyobb erővel folytathatja jövőben a székelység mívelődési és közgazdasági fejlődésének munkáját.

A népek törtéte eléggé meggyőzhet mindnyájunkat arról, ho a mely nép társadalmi uton nem is igyekszik saját érdekeit előmozdítani, az a nép évtizedekkel, talán századokkal később fog kibontakozni azon bajokból, melyek szellemi és anyagi létének akadályai. Mi megújítva tüzöttük ki a szót, mely alatt a székelység mívelődését szorgoskodását fejleszteni óhajtunk, hogy czéljaink lassabban vagy gyorsabban, az attól függ, hogyan értik meg szavunkat és mily mében csatlakoznak zászlónk körül! — Az egylettükára.

Kolozsvármegy köztörvényhatósági bizottságának téli közgyűlése. (Vége.)

A községi ügyek között megemlítendőnek találjuk, hogy Tekerend. tan. város képviselő testületének többsége azon határozatot hozta, hogy a város némly közjavádmalait ne adassanak ki haszonbérbe; de a házi kezelés iránt sem intézkedett, természetesen, hogy ezen törvénybe-ütköző határozat legsemmissített; tárgyalott még legalább felebebezés Toka város képviselő testületének különböző határozatai ellen. Ugy tünik fel, hogy nevezett város képviselő testületének egyik része az alkotmányos cselekvés köréből csak a hatra-vakra felebebezési jog gyakorlását ismeri s még oly dolgot is megfelebebeznek, mint pl. egy közszűnő küldöttség kiküldése, mely azonban — a küldöttség feladatának megfelelően — tárgyalanná vált.

Érdekes feltenitnünk azt is, hogy a megyének csaknem válamennyi községe beterveztette költségvetési előirányzatát, a melyek felül levén vizsgálva, helybenhagyattak.

A tárgysorozat rendén kitűztől különböző választások megtevése szavazatszedő bizottság küldetett ki Simay Lukács, Bartha Ferencz és Trucza Endre személyökben.

A törvényről fogva nem titkos szavazattal választandó állomásokra megválasztattak általános felkiáltással: elnöknek a b. hunyad kolozsvári községi kerületbe br. Jósika Samu, a tekei községi kerületbe gr. Lázár Imre, a községi bizottság bizottságba tisztviselői helyettesnek dr. Rosenberger Albert, az adófelszámolási bizottságba rendes tagnak: Pál Gyula, póttagnak: Hosszu Teophil.

Főispán 6 mltga indítványa folytán a Rudolf főherceg emlékeztetőjére a közgyűlési elnöknek a b. hunyad kolozsvári községi kerületbe gr. Lázár Imre, a községi bizottság bizottságba tisztviselői helyettesnek dr. Rosenberger Albert, az adófelszámolási bizottságba rendes tagnak: Pál Gyula, póttagnak: Hosszu Teophil.

A szavazatok beszédére kiküldött bizottság jelentése szerint megválasztattak:

A központi választmányba:

Barcsay Domokos 24 szavazattal, Bartha Ferencz 24 sz., gr. Bánffy Béla 24 sz., b. Bánffy Dániel 24 sz., Boheczel Mihály 16 sz., Bónis István 24 sz., Elekcs György 24 sz., Duha Imre 24 sz., Gyarmathy Zsigmond 24 sz., Gyárfás Benedek 23 sz., P. Horváth Kálmán 23 sz., Hosszu János 23 sz., Hosszu Teophil 24 sz., b. Kemény János 24 sz., Korbuly Bogdán 24 sz., Lészay Ferencz id. 24 sz., Macskási Péter 24 sz., Kertész Sámuel 16 sz., Pál Gyula 20 sz., Simay Lukács 23 sz., Sikó Lajos 24 sz., Szabó Gyula 24 sz., Szabó József 24 sz., Szacsavay Sándor 24 sz., Szigethy Miklós 24 sz., dr. Wermescher Gyula 24 sz.

A községi bizottságba:

Id. Lészay Ferencz, Szabó József, báró Bánffy Ernő, Gyarmathy Zsigmond, Barcsay Domokos.

Az igazoló választmányba: Lészay Ferencz, Sárkány Ferencz, Erdélyi Sámuel, Vélcs Károly, Hosszu Teophil.

A bíráló választmányba: br. Kemény János, dr. Berde Áron, Boheczel Mihály, gróf Bánffy Béla, Szacsavay Sándor.

Végül főispán 6 méltósága által kinevezett tiszteletbeli főjegyzőnek: Pál Gyula, árvaszékütlőnek: Incze Emil, aljegyzőnek: Sárközy István.

Az ülés főispán ur 6 mltga életésével dec. 30-án d. u. 1 és fél órákor ért véget.

„Székely nemzeti muzeum“

részle me 6ti november—december havában beérkezett adományok kimutatása.

I. Könyvek, nyomtatványok és kéziratok: Orbok Mór igazg. urtól (Galgóc) 1 füzet isk. értesítő; Az orsz. Rabbiképző intézet (Budapest) 2 kötet értesítő (magyar-német); Séra István urtól 1 kötet. prédikációs könyv; Szigethy Miklós honv. ezredes 6 méltóságától (Kolozsvár) 1 kötet. könyv: Adatok a XI. zászlóalj történetéhez; Lészay Ferencz Kozma Ilona 6 nagyságától (M. Gorbó) 1 imakönyv 1842-ből; Dindár István honv. főhadnagy urtól (Kolozsvár) 2 drb. Péter és Gazdag család hátyán

írott nemes levele 1669 és 1701-ből! Horváth László főjegyző 6 nagyságától a „Figyelmező“ lapnak 5. számát 1849-ből és 2 szám német lapot 1849 és 1851-ből, a br. Sauber család könyvtárából megmaradt részét u. m. 3 füzt. írott katonai jegyzék, 6 kötet. naptár, 6 kötet. hirlap 60 kötet. különf. tartalmu német és magyar mű, 30 kötet és 248 füzet német katonai mű, 7 drb. térkép és 1 atlasz; Cserey Ákos urtól (Ákosfalva) 1 drb. a koronaherceg és arája fényképét; Fülöp Eliza 6 nagyságától. (Vaja) 3 kötet. könyv 5 füzt. tűpírat és 16 drb. naptár; Jeney Ilona k. a. (M. Várárhely) 35 drb. aczélmetszettű arczepek; Jeney Zoltán urtól (Mvárárhely) 15 drb. magyar fejedelmek arczepek; Boér István urtól (Baróth) 1 kötet. könyv; Haas János tanár urtól (Baróth) 1 kötet. könyv; Boér Ida kisasszony (Baróth) 1 kötet. könyv; Sándor Kálmán fogalmazó (Júrtól) (M. Várárhely) 2 füzt. könyv és 25 drb. kiválóbb tünepekről szóló hirlap; Nagyvárad Gyula Lajos 6 méltóságától (Bölöny) 20 drb. okirat fejedelmi aláírásokkal. 30 drb. kéziratu családi okmány; Cserey Gyula urtól (Imecsfalva) I. Rákóczy fejedelm adom nyelvele a Gál család részére (bátyán írott.)

II. Régiség, pénz és érem: Lészay Ferencz, Kozma Ilona 6 nagyságától (M. Gorbó) 1 pár hosszú szarvasbőr kesztyű, 3 drb. himzett szalag, 1 makfalvi Dózsa Anna által himzett kendő, 1 drb. himzett olló (aczel), 1 ezüst karperecz 1849 és pénzéből készítő, 1 fából faragott karperecz (polit. fogoly mű), 1 porcellán kanna, 1 füveg pohár aranyos betűkkel, Marzso Lajosné Kozma Etelka 6 nagyságától 1 pár arannyal himzett török papucs, 1 porcellán nyelt franczia kés és villa; Nagy Márton urtól (N. Baczon) 1 bankőczédula 1849-ből; Zsigmond Károlytól (Larborfalva) 2 drb. osztrák pénz; Hadnagy Vinczétől (Dálnok) 2 drb. réz pénz; Nagy Béláné 6 nagyságától (Kolozsvár) 1 nagy templomi ólom kanna; Szörcey Vilmostól 1 drb. osztrák réz pénz; Lehrer Alfréd urtól 1 drb. osztrák rézpénz; Lehrer Henrik urtól 1 drb. orosz rézpénz; Nagy Teréz 6 nagyságától (Sárosm.) 1 komáromi várbeli 10 pengő kr. bankőczédula 1849-ből (ritka); Vítályos György urtól 1 orb. oláh pénz; Horváth L. né Br. Rauber Róza 6 nagyságától 1 I. Ferencz József és Erzsébeti fejedelmünk egybekelésű alkalmával vort ezüst érem; 1 a 25 éves jubileumra vort ezüst érem; 1 velenczei köztársasági ezüst éreme 1797-ből; I. Ferdinánd cseht. királyának vort ezüst érem; 9 drb. ezüst, és 5 drb. rézpénz, 1 bankőczédula 1849-ből, 1 himezett női derék a XVIII. századból, Imreh Benedek urtól (S. B. ceenyó) 1 lőportartó a XVIII. századból, 1 kép keretben; Imreh Gizella kisasszony egy himzett székely női darab csattal, 5 darab. osztrák réz pénz, és egy római bronzérem; Fülöp Eliza 6 nagyságától (Vaja) 1 drb. magy. rézpénz, 1 darab gazdasági kiállítás bronz érem, 1 porcellán tányér, 1 tiszta arannyal himzett csipke, 1 himzett selyem zalagoskor 1860-ból, 1 női vándis csipke, 5 drb. himezett párnafő (székely); Sándor L. né Br. Horváth Bertha 6 nagyságától (B. Madaras) 1 nagy gyümölcsös tányér 1744-el jegyezve; Boér Albert urtól (Baróth) 1 rézzel kirakott faszékány; Vály Pálné esperensné urasszonytól (Sz. Benedek) 10 drb. ezüst pénz; Boér Ida k. a. (Baróth) 2 drb. gyöngyszem; Özv. Bartha Zsigmondné 6 nagyságától (Bölöny) 12 drb. osztrák ezüst és 2 drb. rézpénz; Gyulai Irma 6 nagyság. (Bölöny) 1 az eléget (maksai) családi kápolnából megmaradt ezüst kehely alja; Ifjabb Bartha Károlytól (Baczon) 2 drb. téglaparkányrész a vort baczonitemplomból; A sepsi-szent-györgyi felső népiskola igazgatóságától 2 drb. fekete agyagu római urna, 1 római tal. 2 drb. vörös agyagu edény.

III. Temeszteti tárgyak: Kelemen Béni 6 nagyságától (Szucság) 2 drb. kövestült kagyló; Horváth L. né, Br. Bauber Róza 6 nagys. 1 négylábu csirke szeszen Zénus urtól 28 drb. rovar; Zathureczky Gábor urtól (Baróth) 1 marha vesében talált vese kő; Boér Ida k. a. (Baróth) 1 jerikói róza; A sepsi-szent-györgyi felső népiskola igazgatóságától 1 férfi koponya.

IV. Különfélé tárgyak: Malkin Lauze k. asszonytól (Berzova) 1002 drb. használt levél bélyeg; Mthlmann Richard műtárs urtól (Halle) 40 drb. külföldi levél bélyeg; Szentivány Ignátné 6 nagys. tól 100 drb. használt levélbélyeg; A sepsi-szt-györgyi jótékony nevelőtől Mikó-tanoda néhai igazgató ravatalára tett emlékkoszorúnak selyem szalagját.

Fogadják a lelkes adakozók, kik tettük által egy nemzet kincsét gyarapítottak, előleges köszönetünket, az utókor hálás elismerését.

Sepsi-Szt.-Györgyön, 1881. január 1-én.

V. V a s a d y N. Gyula. muzeum ör.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A „Magyar szemle“ első füzte megjelent. Bodnár Zsigmond szerkesztő és folytatása a „Havi Szemlének“. Mehner Vilmos adja ki s e január szol első füzet hetedfél sűrűn nyomtatott irve terjed.

Tulnyomó része szépirodalmi. Elöl Petőlei Istvánnak „Árva Lotti“ ezimti rajza van, ezt Vigny Alfrédnek „Elsa“ ezimti terje-

delmes költői elbeszélése követi, melyet H e d d u s István fordított nagy gonddal. Ezenkívül Sziklay Soma fordításában Mirza Shaffy dalaiból van egy pár és egy eredeti hosszabb elbeszélés Bella czimen, melynek folytatása következik. Kiválóan magvas és érdekes ezikre van a füzetben Molnár Aladárnak, mely oktatástügyünk történetéből „Pest városának jogi tanintézete“ czimrel közöl értekezést. Azon jogi tanintézetről szól, mikor a magyar fővárosban még nem volt egyetem s a római és kanon jogot tanította 1756—1771-ig Perghold Pál, ki noha jogi műveket írt, eddig nem volt méltatva. — „Reform vagy forradalom“ czimen B e k s i e s G u s z t á v ír az iroszági forradalomról s főleg a földbírtok viszonyokat ismerteti. Medroczki Frigyesről „A bölcsészett antropológiai alapja“ ezimű értekezés fejezi be a czikképeti s végül könyvszemle van, ho kivált Pulszky emlékirata és Acsádi Ignác műveit méltatja.

A „M. Szemle“ előfizetési díja egy évre 6 frt. Egy-egy füzet ára 60 kr. Megjelen minden hónap 1-én.

*

Felolvasás.

Saissy felolvasása Budapestén. Saissy Amadé tanár franczia irodalmi felolvasásait tegnap folytatta és felolvasásában Hugó Viktor drámái és regényeinek jellemeiről értekezett. Mielőtt felolvasó tulajdonképeni tárgyához áttért, rövid vonásokban azon korokat jellemezte, a melyek Hugó Viktor korát megelőzték. Kimutatja, hogy míg a XVII. század franczia írói a király és a királyi udvar számára írtak, a XVIII. század a természet dicsőítését tűzte ki feladatának. 1789-ben kiűztött franczia forradalom — a mely korszakban a költők helyébe e szónokok léptek — és I. Napoleon korszaka legkevésbé volt alkalmas a költészet felvirágzásra, mert ha künn vihar dühöng, a pacsipta nem énekel. I. Napoleon bukása után a franczia irodalom mély álomba merült, míg végre Béranger, Lamartine, Guizot, Villemain és a többi kiváló költők és írónak sikerült az irodalmat ezen álmából felrázni, és e mellett kimutatni azt, hogy a költő lehet klasszikus költő, és nélkül, hogy Boileau iskolájához tartozzék, és amit a költők költeményeikben mutattak ki, azt Causiu Viktor teoriában sorbonni előadásait bizonyította be. Shakespeare, Goethe Schiller művei e korban Franciaországban közkeletű irodalom. Nagyobb részben az iskolához csatlakozott és mint ezen új isk hive írta meg a többi drámáját Cromvellet. Mennünket nem többé e tragédia, hanem a költő munkájához írt előszava érdekel. Hugó Vikt ezen előszóban saját eszméit a drámai költőre vonatkozólag rejteget és ezen tényleg a romantikához közelebbi romantikai iskola drámai katekizmusává vált.

Néhány évvel később Hugó Viktor Lucia ezimű drámáját becsátotta közre és úgy tizik, hogy a költő gyakorlatilag is be akarta bizonyítani a fenn említett előszóban tárgyalt ama teoriáját, hogy vonzalmat érezhetünk az erkölcsileg legrutább nő iránt is, ha csak gy vonzó jellemvonással — mint jelen esetben anyai szeretettel — felruházunk. Hugó Vikt o drámájában legszembetűnőbben látjuk azonökrékvést, hogy hőseinek egy egész sereg bűnt egyetlen egy arannyal akarta ellenalyozni így ellentétbe helyezte magát a klasszikai tragédia írőkkel, kik hőseiket egyetlen egy bűn, és egyetlen egy erőnyvel ruházták fel. E ha Hugo Viktor többi drámái jellembeiben könnyen feltalálható; így Tribouletben (Le roi s'ame ezimű drámájában) Marlon Delorme és ly Blasban, sőt még regényeiben is meg vannak, a mely hibákhoz még azon különös vonás jár, hogy a testileg legrutabb alakok, a legszebb erkölcsi jellemmel vannak felruházva és egyes nosztrofvén a társadalom marttyrját állítja ot. E lélektani hibák azután azt okozták, hogy Igo Viktor drámái fordításban nem mutattak oly nagy sikert, mint Franciaországban, m e darabok lefordítva, elvesztették egyedül szeségüket — t. i. a nyelvezet szépségét, — s így drámáinak érdeme csak abban áll, hogy dedes szöveget szolgáltatnak az operák számára. A közönség a felolvasás befejezeteor élvezéssel és tapsokkal halmozta el a sympatikus felolvasót. Saissy tanár jövő vasárnapi felolvasása tárgyau A de Lamartine-t tűzte ki.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1881. jan. 3.

— **Lapunk olvasót** a kiadóhíval tisztelettel kéri, sziveskedjenek megrendeléseket ideje korán megtenni, nehogy a szétküldésben fennakadás történjék, minthogy felesleges példányokat nem nyomtatunk.

Helyi hírek.

— **A városi független párt** végrenjtó bizottsága, mint utólag értesültünk, új év alapján a párt elnökének, Finály Henrik urnak tisztelettel fejezte ki jókívánatait. A bizottság érzelmeit Szász Domokos tolmácsolta, megköszönvén az elnöknek a város érdekében eddig tanúsított buzgalmát, s felkérte őt, hogy a napirenden levő igazatlan támadásokkal nem törőve, ez évben is ajándékozza meg e pártot nagbe-

est munkásságával. Finály Henrik megköszön-
tén a párt tagjainak szives indulatát, biztosítot-
ta őket, hogy a harezosok között, ha nem is
mint vezér, de mindenesetre az első sorban fog
állani.

— **Petelei Istvánnak**, lapunk derék
belmunkatársának a „Havi Szemle” legutóbbi
füzetében, egy rajza jelent meg melyről az „Egyet-
értés” következőleg ír: „A füzetből külön meg-
említjük meg Petelei István kis elbeszélését
„Árva Lottit,” mert sikerült mi és szerzőjében
nem közönséges tehetséget ismeret meg. Egy-
szerű történet, de a közvetlenség oly üdőségével
adva elő, mely a fiatal író iránt a legelőkelőbb
várakozást gerjeszt. Ujabb időben a novella-iro-
dalomban magasabb tehetséggel, jobb elbe-
szélővel mint Petelei István nem találkozunk.”
Ugyanezen Peteleinek lapunk Karácsonyán meg-
jelent hosszabb rajzáról a sárga irigységtől su-
galmozott „Ellenzék” azt írta, hogy elolvasásra
sem tartotta méltónak. Reméljük budapesti paj-
tásának fennebbi kritikáját csak elolvassa. J.

— **Színházunknál** e hó folytán ven-
dég szereplések lesznek, melyek mint a színpad
jelenti, részben szerződöttesek, részben a köz-
ségektől. Egy tenorista Nagy István, egy
drámai színművész Fáy Szeréna fognak még
e hó első felében vendég szerepelni. Örönde-
nénk, ha azóta, mióta Fáy kisasszony terve-
zett vendég szereplésétéről szólunk — akkor
mondott vélekedésünket fenntartván ma is —
oda fejlődtek volna a tárgyalások, hogy a te-
hetséges színművész esetleg szerződötteset vol-
na színházunkhoz. Az említettnek kívül Zilahy
Imre és Demjén Róza (a debreczeni színházról)
fognak közelebből fellépni és Essipoff Anette
zongoraművész. — Ujdonságok, melyekre most
készül a személynét, Lea grófnő (Szacsayné
jutalmán), és a Franciaiai Milanóban című ope-
rett lesznek, mely utóbbiról a népszínházban
történt közelebből való előadás alkalmából elég
kedvezően nyilatkozott a fővárosi sajtó. — Jó-
formán ujdonság számban megy a Bánk-Bán
is, mely Krasznai Miska 25 éves színi jubileumá-
ra vétetett elő.

— **Elgázolás.** F. hó 1-én éjjel a sze-
melyvonat Koppantó Fülöp lámpagyújtogatónál
a Szamoson átvezetvén vasúdon elgázolt. A sze-
rencsétlennek bal keze és lába zúzatott össze;
még életben szállították a Károli kórházba. E
hidon való közlekedés több ízben szigorú bűn-
tetés terhe alatt volt a hatóság részéről betilt-
va, a tilalom megszegéseért többen meg lettek
büntetve; vajha ez utóbbi szerencsétlenséget intő
például szem előtt tartanak az érdekelt kül-
rosi lakosok.

— **Lovagregény**, mely jól végződik.
Nagy Ferdinánd darabontja szíve választottjával
a Szamos partjára ment, nem andalogni, hanem
egy eszer vízt. Ugyanez időben egy széke-
ly baka — a szereződött — élvezte a ködöt a
méla vízparton, sétálgatva. A dákán tán hús-
kodásból kicsinyülő szavakat hajigáltak egymás-
ra, melyek által lovagjaik indulatja is felkelte-
tett, kik kevés szóváltás után fegyverre kelének.
A darabont eseberrundra a baka kardra. Dulako-
dás közben a baka megszúrta a civilt hátát,
honnan vér folyt, miért is ma délelőtti a rendő-
ség volt kénytelen végképp elintézni ez „ujabb
katonai brutálitást” dolgot. A kibékítés köny-
nyen ment. A baka fizetett 2 o. e. forintot, s
e lovagias esemény által megatott darab-
bont megnyugodott az itéleten.

— **Közigyelési meghívó.** A „Kolo-
zsvári Dalkör” ez idei rendes közgyűlése, mint
az már korábban is hirdettetett, folyó év 6-án,
Vízkereszt napján délelőtti 10 órákor fog az egy-
let hivatalos helyiségében (városi vígidő-épület,
hátsó emelet) megtartatni. Erre egyetünk ösz-
szes tagjait van szerencsém tisztelettel meghívni,
és pedig annyiál inkább, mert e közgyűlésen
alapszabályunk több cikkelyének (névszerint:
a dalestélyek rendezésére, a pártoló tagsági díj-
ra s a tisztviselők és választmányi tagok meg-
választására vonatkozó cikkelyek) módosítása
is tárgyalás alá fog vétetni. A gyűlés tárgyszo-
rozata a következő: elnöki megnyitó, az igazg.
választmány évi jelentése, a pénztárvizsgáló bi-
zottság jelentése, az ez évi költségvetés megál-
lapítása, indítványok, tisztújítás. Kolozsvárt, ja-
nuár 3-án 1881. Elnöki megbízásból: Keresz-
tély Lajos. egyetli titkár.

— **Időjárás.** Kolozsvárt, 1881 jan 4-én reggel
6. 9 p. 30 hőmérséklet 1.9 légnymás 740.5. Délben 12 ó.
hőmérséklet 2.6 légnymás 740.

Hazai hírek.

— **Marosvásárhelyi hírek.** Mint min-
ket a székei fővárosból értesítenek, azon terv,
hogy ott egy nagyobb katonai lakatya építése
által Marosvásárhely hadászatiilag fontos fekvé-
séhez megillető helyzetbe hozassák, közel áll
a megvalósuláshoz. Marosvásárhely szinte geome-
triailag középpontja Erdélynek — s jóformán
az birja ez országot, a kié a székei főváros.
Egy lépés a bir szerint tervbe vett örödtési
szándékhoz, hogy még ez évben egy nagyobb
lakatya építése vétetik foganatba. A város reg-
vajodik e kérdésben, de anyagi viszonyai miatt
mit sem tehetett. Most — mint értesülünk — a
hadügyminiszter adja meg a szükséges összeget
előlegképen. Egy legujabb átirata szerint, egy
millió forint fordíttatik még ez évben e célra.

A tegnapi nap folyamában a hadügyminiszterium
két küldötte volt érkezendő Marosvásárhelyre,
kikhez a nagyszabású katonai parancsnokságtól
még két küldött és a város törvényhatóságának
négy megbízottja csatlakoznak, kik közösen meg-
állapítják a nagy lakatya helyét s esetleg egy
nagyobb katonai kórházhoz szükséges telket
néznek ki. Mindenesetre, mint kezdet is — de
mindenképpen igen figyelemreméltó és Marosvá-
sárhely kereskedelmé, ipara, forgalma s előhá-
ladása tekintetében igen öröndetes hír. — A
Kemény Zsigmond Társaság vasár-
nap (január 2-án) tartotta az évbén első rendes
felolvasó gyűlést, melyen Petelei Istvánnak
egy rajza és Hegedűs Andrásnak egy érte-
kezése olvastatott fel. — A Sztupa Andor
színtársulata által rendezett színelőadások elég
látogatottságnak örvendenek. Kisebnek örven-
det az azon táncszínpadon, melyet színgyűbarátok
rendeztek egy állandó színház-alap javára. Vig,
de kis számú közönség volt jelen. Jövedelm
helyett deficit, melyet a rendező bizottság fedez.
— Az „Erdélyi Értésítő”, Kuthi Al-
bert lapja, melynek mutatóvárszáma csupán bi-
rósági értesítéseket és kivonatokat közölt a „Bu-
dapesti Közlöny”-ből — ez első számában meg-
jelent tudósítás szerint a közgazdasági körbe
vágó irányzattal, jogügyi eseteket fog hozni.
E számban egy ügyesen írott tárcza, változo-
san összeállított hírvirrat, üzleti szemle s ezen-
kívül a rendes értesítő a kir. tábla jövő heti
bejelentéseiről és a január hó két első hetében
tartandó díszelőadásokról.

— **A díszelőadás**, melyet a trónörökös
és fiatal neje tiszteletére a fővárosi nemzeti szin-
ház február 25-én tart, Vörösmarty Mihály „Cson-
gor és Tündé”-je lesz, melynek költői alap-
ezsméje a nemes szerelem diadala. E látványos
művet, — mint a „Fővárosi Lapok”-ban olvas-
tuk — az igazgatóság új balettel és az eddigi-
nél fényesebb kiállításal hozza színre. A „Szent-
iváni álom,” új díszletekkel és jelmezekkel,
két nappal később, február 27-én kerül színre,
a népszínház díszelőadásával egy este.

— **Veszprém megye** alispánja, Beze-
redj Gyula Deez. 30-án 55 éves korában el-
hunyt. A kitűnő tisztviselő már régebben bete-
geskedett s midőn a megye legutóbbi közgyűlé-
sén emiatt lemondását jelentette be, a törvény-
hatóság nem akarta elfogadni, mert remélte,
hogy visszanyerheti a köztgyekek. Fájdalom,
e remény nem teljesedett be. Bezerédjben a me-
gye közszertartatnak örvendő, nagytehetségű fér-
fút veszített, kinek elhunytja széles körökben
kelt öszinte részvétet.

— **Az országos köznevelési egye-
sület** választmányja december hó 30-án az el-
nök — Schwarcz Gyula — lakásán ülést tartott,
melynek ugy az egyesületi életre, mint az által-
ános tudományosságra nézve fontos határozatai,
hogy: már január hóban kiadja az „Országos
köznevelési egyesület évkönyve” című, időköz-
ben kötet folyóiratnak első füzetét, melynek
tartalmát az egyesület választmányi ülései al-
kalmával tartandó föllovasások vagy a tago-
gyéb dolgozatai képezendik; c) a folyóirat-
nak, hogy az egyesület iránt a tudománykedve-
lők és tanügybarátok körében az eddig mutat-
kozottnál nagyobb érdeket gerjesszen. Az el-
nök azon indítványa, mely a szem előtt tartan-
dó munkakört határozza meg s mely a) a köz-
oktatásügyi politika, b) az államtudomány és tár-
sadalmai tudomány, c) a művelődés történelme,
p) a magyar tudományos irodalom történetének
meltatása — alkalmas arra, hogy az egyesület
nemcsak eddigi keretét továbbra is fenntartsa,
hanem termékeny talajt nyújt az egyesületi ta-
gok buzgalmaának arra, hogy a közönségben
az egyesület iránt nagyobb érdeklődést kel-
tesen. Választmányi üléseit az egyesület, mint-
hogy a felolvasásokra nemtagokat is szivesen
lát, ezután „Az orsz. köznevelési egyesület fő-
gyűlése” és nevelőintézetek-nek nagytér-
mében fogja megtartani.

— **Érdekes régiség.** A kassai kir.
pénzügyigazgatóságnál 1853. év óta őriztek egy
igen szép leletet, melyet Királyháza lettek. A
napokban azonban felküldték a pénzügyminis-
teriumhoz, honnan az a közoktatási miniszter ut-
ján a nemzeti múzeumba került. A lelet zomán-
cos arany bokrétából áll, mely igen szép haj-
vagy mellidiszit képezhetett, 1 db 3 köves arany
gyűrűből, egy db feliratos kettős keresztből, két
ezüst csillag és egy ezüst félholdból. A kereszt
alakjáról azt lehet következtetni, hogy a megne-
vezett lelet 16-ik századból eredett.

— **Hamis kraszároosok.** A pénzha-
misítás már a pénznekem legkisebbikre, a
kraszárakra is kiterjed. Jelenleg egy a fővárosban
valamint a vidéken hamis kraszároosok egész öze-
ne van forgalomban. A hamisítványt igen köny-
nyen fel lehet ismerni. A körirat német. Vajjon
nem jár-e egy gyártója, mint az ötvenes évek-
ben az a debreczeni csizmadia, a ki hamis két-
garasosokat vert és egy neki — nyolcz garasba
került.

— **A komáromi** élő-halottról a „Ko-
máromban” a következőket olvassuk. A napok-
ban temették Weber János takarékpénztári tiszt-
viselőt, s már le is tették a sírba, midőn egy
képződző öreg asszony hangokat és zörgést
hallott. Rögön jelentést tett. A halottat még az
este fölverték s másnap délig őrizték a temetői

halottas házban, míg végre, az orvosi vizsgálat
után a bir alaptalan koholmányának bizonyulván,
ismét eltemették. Az asszony képződzésére az
szolgáltatott alkalmat, hogy a sírban, a mely-
be a halottat tették, egy régi koporsó is volt
s midőn erre az új koporsót rátették és hantol-
ni kezdték, a korhadt koporsó beszakadt s ez
bizonyos zörgést idézett elő. Mind a mellett több
száz asszony sereglett össze s vándorolt ki a
temetőbe, van ma is elég olyan, a ki nem hiszi
el, hogy a boldogult meghalt, sőt azt sem, hogy
újra eltemették, hanem azt beszélik, hogy csak
a koporsót tették vissza a sírba, a halottat pe-
dig Bécsbe vitték.

— **Mészárosok veszedelme.** Egy an-
gol konzorcium időz jelenleg a fővárosban. Sze-
melyezte egy angol ezredes, egy orvos, a hely-
beli főkonzul és egy attacheja, több tőkepénzes
és néhány szolgál. E konzorcium Budapestre
már eddig többet vásárolt 300 darab szarvas-
marhánál, hogy ezeket a közbizalom levágat-
va és beszozva saját berendezést kocsiján An-
golországba és Amerikába szállítsa. A próbavá-
gás még e hét folyamán megtörténik, mely al-
kalmával a legsebbe 7, 8 és 9 mázsás marhák
közül 60 darabot vágnak le. A budapesti mé-
szárosok közt e miatt nagy a rémület, mert a ig
van a társaság néhány nap óta a fővárosban,
már is 8 forinttal szűkött fel a hus ára. A tá-
rsaságban egy ezredes is lévő, valósint, hogy
a szállás katonai cselokra történik.

— **Francia jesusita invázió.** Hogy
Magyarországon ma holnap valóban jesusita-ke-
rdes fog felvetődni, arra nézve a Kecskeméti
következőket olvassuk. A franciaországi jesusi-
tak ugyanis — írja a Kecskeméti, — a kiknek
az ugynevezett márciusi rendelekek végrehajtá-
sa óta se országuk, se hazájuk s száműzve,
hontalanul bolyonganak Európában, — arra a
gondolatra vetemednek, hogy ebben a mitéjjel-
meggel folyó országunkban telepedjenek le. És
pedig az áldott Duna-Tisza közti rónát szemel-
ték ki leendő hazájukul. Kecskemét szomszéd-
ságában a barasi pusztán óhajtottak letelepe-
ni. Már meg is tették a lépéseket arra nézve
hogy Baracsou a hajdani Zeyk-féle birtokot meg-
vásárolják. Haynald bíróknak és Samassa érsek
azonban nem fogadták kedvezően az új vendé-
geket s így a magyar alföld aligha fog része-
sülhetni abban a szerencsében, hogy tanyát ad-
jon a kitűzött pátereknek.

— **Halottégetés a fővárosban.** A
budapesti orvosok egyesülete a főváros tanácsa
elő beadványt terjesztett, melyben engedélyt kér
arra, hogy Kőbánya előtt a temetőben halott-
égető kemencézt állíthasson föl. E kemencében
annak holttestét égetnék el, ki az eltakarítás e
módját végrendeletében határozottan kívánná, s
azon halottakat, melyeket a főváros költségén
kell eltemetni. A beadvány részletesen kifejti,
hogy a halottégetést a közegészségügy érdeke
követeli meg, s hogy az époló kevéssé sérti a
kegyeletet, mint a hogy egészségügy-rendőri
szabályokba nem ütközik.

Vegyes hírek.

— **Bécs városa** tudvalevőleg azon ku-
fártompó tán, mikor világra szőlt lármát csa-
pott: vajlon hol rendelték meg a trónörökös bu-
torait? s melyet oly csattanós visszautasításban
részosult, nem kaphatott a felségnel kihallgatást
az összegyűlt fordítása iránti felterjesztésének
előadására. E kihallgatás tegnap adatott csak
meg. A császár-herceg délen fogadta kihallgatá-
son Bécs városi köldösgét, élén a polgármes-
terrel, ki Bécs városa nevében a legalázatosabb
köszönetet fejezte ki azon nagylelkű adományok-
ért, a melyeket a felségek és a trónörökös az
inségesek segélyezése céljából a közegtanács-
nak átszolgáltattak és azt mondá: a közeg-
tanács akként vélt leginkább megfellelmetni a csá-
szár intencziójának, hogy az összeg felét az el-
zálogosított téli ruhák, ágy- és fehérművek és
szerszámok kiváltására fogja fordítani, míg a
másik felét nagyobb összegekben a segélyre
szoruló közt el fogja osztani. A polgármester
azon biztosításnak adott kifejezést, a közeg-
tanács őszintén oda törekszik, hogy a lakosság
szívében ápolja és fenntartsa a császári ház irán-
ti szeretetet és ragaszkodást. A császár-herceg
válaszában konstátálta, milyen szívesen alakban
igyekszik Bécs város lakossága résztvenni a trón-
örökös meennyegzője tüneményében. A közeg-
tanács által hozott határozat bizonyítja, meny-
nyire iparkodik az a testület megfellelni az ural-
kodó azon óhajának, hogy ez ünnapon az
inségesek fölül is gondoskodva legyen. Végül a
császár-herceg biztosítá Bécs város képviselő-
ségét általmazó gondoskodásáról és császári ke-
gyéről.

— **Egy indiai nábob és egy ma-
gyar kalandor.** Három év előtt Bécsbe
jött egy John Gould nevű british-burmahi, red-
nivil gazdag ember, ki megérkezése után nem-
sokára bejáratos lón az elegansabb szalonokba.
Ezek egyikében megismerkedett Lais Róza kis-
asszonnyal, ki bár már 28 éves, rendkívül
szépességgel csakhamar annyira fölforgatta Gould
fejét, hogy Róza elhozta őt atyjához. Lais
Salamonhoz Budapestre, kitől Gould lánya kezét
megkérte s meg is kapta. Rózanak már volt
jegyes: Kizy Imre, de orról lemondott azon
feltétel alatt, hogy a szerződés aláírása napján

250,000 forintot fog kapni férjétől. Az esküvő
napján aztán kijelentette, hogy ő otthon tölti
az éjjelt, nem férjével s Gould engedett ez első
szeszélynek. Róza pedig átkocsizott a császár-
fürdőbe, ahol találkozott Kizyvel. Másnap el-
utaztak Bécsbe egy szállóban laktak, hol Róza
betegsége ürügye alatt még mindig távol tudta
magától tartani férjét, ellenben Kizyvel folytat-
ta a bűnös viszonyt Bécsben is. Gould végre tud-
tára jött neje hűtlenségének s valóni akart
természetesen azon feltétel alatt, hogy nejétől
az átadott negyed milliónyi jegypénzt vissza-
kapja. Az asszony mit sem akart róla tudni.
Gould aztán elvitte a feleségét Londonba, hon-
na a drágalatos megszűkött Kizyvel, a következő
sorokat hagyva férjénél: „Minhogy az olyan
fellépések, mint a legutóbbi volt, életemet
veszélyeztetik, kénytelen vagyok vizsátérni szü-
leimhez. „Azall nekiindult s élt a 240,000 fo-
rintból vigan a pár, Európa minden divatosabb
városában és fürdőhelyében. A férje pedig
elutazott Indiába. Két év múlva egyszer meg-
jelenik az asszony — s a férje iránt, ki már
hajlandó lett volna mindent megbocsátani, —
ép oly nyomorultul viselte magát, mint eddig
s kijelentette, hogy csak azért tért hozzá, mert
innen pénzt akar küldözgetni rokonai részére
Minek folytassuk a szerencsétlen Gould gyötör-
tetésének történetét? A botrányos dolognak
a napokban vetett végét a bécsi törvényszék-
elvályította a házasságot, de az urhölgynek
még a válásért is sikerült 50,000 forintot
kicsikarni Coulo zsebéből. S az indiai ná-
bobnak beleérték a házasság félmillió forint-
jába.

CSARNOK.

Apróságok.

Az apát és szolgálja.
Voisenon apát utolsó órájáig megtar-
totta tréfas kedélyét.
Kevéssel halála előtt bevittette szobájába
érezkoporsóját, melyet már előre megkésztített
volt s így szőlött vidám hangon:
— Ez lesz tehát utolsó öltönyöm; s egyik
legényéhez fordulva, kire igen sok oka volt pa-
naszkodni, így folytatta:
— Remélem barátom, ezt legalább csak
meghagyod nekem, s nem fog kedved jöni, hogy
ezt is ellopj tőlem.

A megtréfált udvaronc.
XIV-dik Lajos szerette néha költemények-
kel foglalkozni.

Saint Agnan és Dengeau urak uta-
sításokat adtak neki e részben.

Egy izben a fejedelem egészen önére-
készített el egy kis medrigalt, melyet bővebb
vizsgálat után maga sem valami csinosnak ta-
lált. Másnap Grammont marsall megjelenén
a reggeli elfogadásnál, így szőlt hozzá a király:
— Olvassa csak marsall ur e kis köl-
teményt, látotte már valaha ennél valami kiálha-
talanabb rozsat. Mivel tudják az emberek, hogy
szeretem a költeményeket, s dara idő óta elő-
szeretettel foglalkozom velök, mindenféle haszon-
talanságot benyujtanak nekem.

A marsall elolvassa a költeményt, így szőlt
a királyhoz.

— Sire, felséged mindent istenien tud meg-
ítelni. Igaz, hogy ez a legostobább s legnevet-
ségesebb madrigal, mit csak valaha olvastam.

A király erre el kezdett nevetni s így
szőlt:

— Nemde az, ki e verset írta, tires fejl
hivalkodó?

— Sire, valóban nem lehet neki más ne-
vet adni.

— Oh! nagyon jól van, szőlt a király,
nagyon örülök, hogy oly őszintén kimonyotta ön
véleményét; a költemény szerzője én vagyok.

— Oh! felség, mily ártuls ez! Kérem sire,
adja ide még egyszer, csak feltételesan olvas-
sam el.

— Nem uram; az első érzések mindig a
legtermészetesebbek.

A király sokat nevetett e történet felett, s
mindenki így találta, hogy ez a legszínesebb
kis reaszedés volt, mivel egy öreg udvaronczot
megtréfálhat valaki.

KÖZGAZDASÁG.

**A baromfi-tenyésztés Franciaor-
szágban.**

A baromfi-tenyésztés a mezőgazdaságnak
azon ága, mely Franciaországban — viszo-
nyitva a többi országokhoz — a tökély igen
magas fokán áll. Részben a kedvező klimatikus
viszonyokból magyarázható ez meg, de a leg-
nagyobb mértékben a franciaok azon képes-
ségén alapszik, hogy a gazdaság mellékágait, a
cselkősségnek látszó dolgokat kollégek felhasznál-
nálnak, azokból nagy jövedelmet tudnak előál-
lítani. Nálunk a gazdálkodás ezen ágát sokan
guynosan megmosolyogják, ugyan ki fog tyuk-
tenyésztéssel foglalkozni! szokás mondani. Pedig
a franciaiktól megtanulhatnók, mint lehet a ba-
romfi-tenyésztésből kellő jövedelmet előállítani.

A „Journal d'agric. prat.” után közöljék
azon eljárást, mely a baromfi-tenyésztésnél Hou-
dan környékén divik, mely vidék a párisi pia-
czot hizlalt csirkékkel látja el. Az eljárás az a

mos tapasztalatain alapszik és a fejlettség igen
magas fokán áll. Az évi bevétel a gazdaság
ezen ágából a nevezett vidéken 8 millió frankra
rug. A tenyésztésre gyorsan fejlődő fajta hasz-
nálnak, és így a csirkék három hónapos koruk-
ban már eladásra kerülnek. A tenyésztés az
egész éven át tart szünet nélkül, a mi annál
könnyebben történhetik, mert a kikeltés mester-
ségesen történik. A mesterséges kiköltést ott biz-
tosabbnak és olcsóbbnak találták, mint a tyukok
által kiköltést.

A termelés sokkal nagyobb mértékű lehet és
könnyebben alkalmazkodhatni a kereslet nagy-
sághoz. Két egyen elégségű 10.000 tojás ki-
költésének gondozásához, llyenmü tojás kikölté-
séhez naponta 3—4 frank értékű tüzelőanyag
szükséges, az egész költségi időre 70 frank. A
készülékek hamar kifutódnak az által, hogy a
tyukok költsére nem használtatván, hosszabb időn
át tojnak. A mesterséges kiköltés előnye továb-
ba, hogy a csirkék mentek a parazitáktól, erő-
teljesebbek, élénkebbek és gyorsabban s jobban
fejlődnek ki. A táplálásnál pedig azon elv irány-
adó, hogy a szűken tartott állatok kerülnek leg-
többe, és ezért bőségesen etetik őket, hogy ily
módon a takarmány mielőbb változzék át húsra,
és így mielőbb kerüljön vissza pénz alakjában
a gazda zsebébe.

A csirkék takarmánya tejből, iródból árpa-
ból, vagy pedig tengeri-lisztből és egy kevés
rizshulladékból áll. A csirkék koruk szerint osz-
tályoztatnak, és ennek megfelelőleg takarmá-
nyoztatnak. Szinte elcsodálkozik az ember, ha
az első esetben látja, mily sokat esznek napon-
ta, de növekedésük is meglehetősen gyors, és a
hizlalás ennek folytán csak rövid ideig tart. Há-
rom hónapos korukban legalább is 5 frankért,
átlag 5 és fél frankért, sőt a jobbak sokkal ma-
gasabb áron kelnek el. Az ily módon tartott
csirkék bőre teher és finom, húsuk fehér leveses
és izletes. Az ily módon táplált csirkék nagy-
ban különböznek azoktól, melyeknek az első-
get úgy kell kereskedni; ez utóbbiaknak több a
csontjuk, mint a húsuk és az a kevés hús is
rossz minőségű.

A költségek a következők:

120 csirke kiköltése	36 frank,
1000 kilo liszt a 35 cent. 250 „	
tej	40 „
összesen	326 frank,

vagyis 2 fr. 71 cent. darabonként, feltéve, hogy
120 közül 20 eldöglik, egy darab 3 fr. 26 cent.
kerül. Az átlagért véve az eladásnál, a nye-
reség 224 frt. leend, vagyis darabonként 2 frt.
24 cent.

A magyar vasiparról a következő-
ket írják: A magyar vasipar határozottan emel-
kedőfélben van. Bár a tájékoztató kartell intéz-
kedési folytán a magyarországi vas ára esék
kent, most már újabb árcsökkenés nem fog
bekövetkezni és a termelőket vasgyáraknak
igen sok dolgnak akad. A salgótarjáni vasfő-
mű ez idén több vasat bocsátott forgalomba
mint tavaly, dacára annak, hogy a szilénia-
vashámorok elvonták a magyar termék elől a
galiczai piacot. A riamaurányi hámor is új
jászervezteték, bár nem helyeselhető, hogy vas
tartályok előállításával is foglalkozik, mintho-
ennek Magyarországon nem igen van kelleje
a Bécs felé való versenyhez pedig szerföltött
meg van nehezítve. Salgo Tarjában újévtől fogva
nagy mértékben fogják tűzni a tengelyvas gyár-
tást, a mi mindenesetre szerencsés gondolat,
mert ezen gyártmány nagy keletre számíthat.

A díszgyőri hámorigazgatását Zimmermann,
vette át, kiben bizonyára nem hiányzik sem a
tehetség, sem az akarat, hogy a vezetése al-
atti hámort virágzásra emelje.

Erdélyben is nagy élénkség uralkodik a
bányászati iparban. A brassai egyesület örölyvel
látott a munkához és Kalauban új hámort épít-
tet, — általában és nagyjában a magyar vas-
ipacznak jövőre szép kiállításai vannak és tavasz-
ra valószínűleg az árak is olcsóbbak lesznek.

A magyar-francia biztosító rész-
vénytársaság életosztályából 1880. december
hóban benyújtott 504 drb ajánlat 1258700 frt
tőkéből, kiállított 445 drb kötvény 1087700
frt tőkéből.

Az életosztály 11 havi működése alatt, az-
az 1880. február hó 1. óta 3845 drb ajánlat
nyújtott be 9.284.900 frt tőkéből és 3230 kötvé-
ny 7765900 frt tőkéből állított ki.

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
BÉKÉSY KÁROLY.

**NYILTTÉR. *)
Hirdetés.**

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy
tízletemet megszüntetm, s e célból új zongoráimat
gyári áron alól
(az árjegyzék bárkiuek megmutattatik) a ja-
vítottakktal leszállított áron árusítom el; az
ideig javítások és hangolásokat a lehető leg-
jutányosabb árban eszközölök,
tiszttelettel.
Korik Béla.
Zongorakészítő; gróf Rhédey-ház

*) E rovat alatt megjelenő cikkekért semmi fele-
lősséget sem vállal.
Szerk.

Magyar kir. államvasutak menetrendje.

(Keleti vonal.)
Érvényes 1880. évi szeptember hó 10-étől.

Nagyvárad—predeal irány.

Állomások		Gyors- vonat 2. sz.		Személy- vonat 4. sz.		Teher- vonat 42. sz.		Állomások		Gyors- vonat 2. sz.		Személy- vonat 4. sz.		Teher- vonat 42. sz.	
		óra	perc	óra	perc	óra	perc			óra	perc	óra	perc	óra	perc
Budapest	Elind.	10	05	6	55	6	05	Karácsonfalva		—	—	2	35	1	28
Czegléd	"	11	33	10	20	9	15	Balászfalva	"	10	08	2	50	2	01
Püspök-Ladány	"	1	51	2	22	1	56	Hosszu-Aszó	"	—	—	3	07	2	28
Nagyvárad (Vendéglő)	Erk.	3	16	4	30	5	25	Mikeszása	"	—	—	3	23	2	59
Nagy-Várad	Elind.	3	21	5	10	6	30	Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Erkez.	10	41	3	41	3	28
Várad-Velence	"	—	—	5	19	6	43	Kapus (Vendéglő)	Elind.	10	48	3	51	3	52
Fugyi-Vásárhely	"	—	—	5	30	7	05	Medgyes	"	11	02	4	11	4	37
Mező-Telegd	"	3	52	5	52	8	00	Eczel	"	—	—	4	30	5	08
Elesd	"	—	—	6	10	9	03	Erzsébetváros	"	11	24	4	44	6	00
Rév	"	4	27	6	34	10	00	Dános	"	—	—	5	04	6	39
Csucs (Vendéglő)	"	5	24	7	38	12	20	Szegvár (Vendéglő)	Erkez.	11	51	5	22	7	09
Bánffy-Hunyad	"	5	57	8	15	2	00	Szegvár	Elind.	12	11	5	32	—	—
Sztána	"	—	—	8	36	2	34	Héjasfalva	"	12	26	5	50	—	—
Egér	"	—	—	9	00	3	20	Erked	"	—	—	6	28	—	—
Magyar-Gorbó	"	—	—	9	14	3	42	Bene	"	—	—	6	50	—	—
Magyar-Nádas	"	—	—	9	30	4	20	Kacsa	"	—	—	7	11	—	—
Kolozsvár (Vendéglő)	Erkez.	7	04	9	50	4	52	Homoród-Kőhalom	"	1	29	7	29	—	—
Kolozsvár	Elind.	7	14	10	14	5	20	Alsó-Rákos	"	—	—	7	56	—	—
Apahida	"	—	—	10	36	6	00	Agostonfalva	"	2	04	8	18	—	—
Kolozs-Kara	"	—	—	10	47	6	18	Köpecz	"	—	—	8	26	—	—
Virágosvölgy	"	—	—	11	28	7	26	Apáca	"	2	24	8	51	—	—
Gyér	"	8	26	12	04	8	49	Mogyoros	"	—	—	9	04	—	—
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erkez.	8	47	12	38	9	41	Földvár	"	2	44	9	23	—	—
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8	50	12	48	9	30	Botfalva	"	—	—	9	40	—	—
Maros-Ujvár	"	—	—	12	56	9	42	Brassó	"	3	25	10	12	—	—
Felvincz	"	—	—	1	03	10	00	Derecske-Hétfalu	"	—	—	10	31	—	—
Nagy-Enyed	"	9	16	1	27	11	00	Tömös	"	4	03	11	07	—	—
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Erkez.	9	32	1	47	11	35	Predeal	Erkez.	4	28	11	39	—	—
Tövis (Vendéglő)	Elind.	9	39	2	07	12	34	Bukarest	"	10	35	9	00	—	—

Kocsárd—marosvásárhely

Állomások		Vegy. von. 112. sz.		Vegy. v. 116. sz.	
		Minden nap		Minden nap	
		óra	perc	óra	perc
Kocsárd (vend.)	Ind.	9	10	4	00
Kecze	"	9	46	4	36
Maros-Ludas	"	10	18	5	08
Maros-Bogát	"	10	29	5	19
Csapó-Radnóth	"	11	13	6	05
Nyárád	"	12	02	6	54
M.-Vásárhely	Erk.	12	26	7	18

Tüvis—gyulafehérvár

Állomások		Vegy. von. 212. sz.		Vegy. v. 214. sz.	
		Minden nap		Minden nap	
		óra	perc	óra	perc
Tüvis (vendéglő)	Ind.	2	39	8	20
Gyulafehérvár (v.)	Erk.	3	11	9	10
Gyulafehérvár (v.)	Ind.	3	26	—	—
Arad	Erk.	11	50	—	—

Kapus—nagyseben

Állomások		Vegy. v. 312. sz.		Vegy. v. 316. sz.	
		Minden nap		Minden nap	
		óra	perc	óra	perc
Kapus (vendéglő)	"	11	10	4	25
Nagy-Selyk	"	11	49	5	02
Ladamos	"	12	34	5	45
Vizakna	"	1	14	6	23
Nagy-Szeben	Erk.	1	41	6	50

Jegyzet. A vastagabb keretbe nyomatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig számított éjjeli időt jelentik.

Sz. 6135—880. polg.

Hirdetmény.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszék mint birtokrendezési bíróság közhírré teszi, miszerint szász-veszödi birtokos Kispál Gábor által Szász-Veszöd község összes birtokosai ellen a szász-veszödi hártágotatás megengedhetősége iránt 1880. évi november 7-én 6135 sz. a. alatt beadott kérvény következtében a tagosítás és ezzel egyidejűleg a hivatalból keresztül viendő legelő és erdő elkülönítés kérdéseibe tárgyalási hatánapul 1881. január 25-ik napjának d. e. 9 órája Szász-Veszöd község házához tüzetik ki, mikorra Szász-Veszöd község összes birtokosai, nemkülönben a szász-veszödi község legelő és erdő elkülönítésénél az összes érdekelt jelen hirdetmény után azon figyelemztetéssel idéztetnek meg, hogy az e kir. törvényszéknél levő 8323—876 számú közlegelő és erdő elkülönítés iránti keresetet, és a Kispál Gábor által 6135—880. polg. sz. a. beadott tagosítási kérvény első példányát a hivatalos órákban megtekinthetik.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszéknek 1880. november 19-én tartott üléséből.

Nagy Lajos,
elnök.

(22) 2—3

Ezen nembn egyetlen műterem egész Erdélyben.

CZERNY ANTAL

ors. muz. könyvkötő Kolozsvártt.

(Takarékpénztári palota.)

Ajánlja magát mindennemű hódolati feliratok, okmány, valamint díszpolgári levelekhez szükségeltető

disztáblák

elkészítésére a legujabb művészeti kivitelben; nemkülönben könyvek bekötésére, himzések díszbefoglalására és egyáltalában mindenféle könyvkötői szakmájába való munkák elkészítésére

(1)

3—3

Ezen nembn egyetlen műterem egész Erdélyben.

Tüzifa

	4 szögmetér		Apróra fűrészelve, felhasítva és a házhoz szállítva berakással együtt	
	ft	kr.	ft	kr.
Bükkfa hasábos 1 rendű	12	—	7	—
" " 2 " "	11	20	—	—
Gyertyánfa hasábos " " " "	—	—	7	50
Tölgyfa " 1 rendű	10	60	6	50
" " 2 " "	10	20	—	—
" dorong vastagabb	8	60	—	—
" hantott	9	—	—	—

Nagyobb vételnél (nem kevesebb mint 6 öl) minden ölnél 50 krt engedményeznek.

Az ölek teljes és stíri rakásáról a raktárban meggyőződhetni, 25 krt. reá fizetés mellett pedig a vevő lakásánál újból felölvezhető.

A ki nem a fa minőségét, hanem ennek oloságát keresi, gazdasági szempontból a tölgytát ajánlhatom mint legolcsóbb fát ma Kolozsvártt.

Rendelmények elfogadtatnak lakásomnál, főpiacz 32 szám az ugynevezett kislabosháznál, valamint Vogel Károly ur magyar- és hiduteza szögleti iktetésben.

Tisztelettel

SENYTJÁNOSI FERENCZ.

Erdélyi kereskedelmi és hitelbank részvénytársaság
MAROS-VÁSÁRHELYT.

A váltó lezámitolási osztály kamatlába 1881. január 1-éjéttől kezdődőleg

két százalékkal leszállittatik.

Kelt Maros-Vásárhelytől, az Erdélyi kereskedelmi és hitelbank részvénytársaság igazgatóságának 1880. december hó 21-én tartott üléséből.

(557)

Tavszik B. Hugó, titkár.

Nyomatott a „KELET” nyomdájában Kolozsvártt.

I. Hizómarha kiállítás

Bécsben

1881. april hó 8, 9. és 10-én

a bécs sz. márxí ujonan épült szarvasmarha csarnokban.

A következő pénzértékek kerülnek kiosztás alá: n. m. érmek és tiszteletdíjak, körülbelül 10,000 krt értékét képviselve. Programok és nyilatkozatok az összes gazdasági társulatoknál és alantfajozott bizottságnál kaphatók.

(26) 1—3

Zárhatáridő a jelentkezésre márczius 1 éje 1881.

A bécsi I. hizómarha kiállítási bizottság

I. Herrengasse 13.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztőpor Dr. Göllistől.

Eddig még utól nem éretett hatására nézve az emésztés és vértisztítás terén, a test táplálékára és erősítésére nézve. Ez által naponként kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszeré válik számos, még makacs betegségekben is, mint p. o. emésztési gyengeség, mellégés, a gyomor túlterhelése, a belek ptyhiadsága, ideggyengeség, mindennemű aranyeres bajok, görvölty, gúgá, szápiadság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj, rák, időszakos főfájások, főrés és köves betegségek, tünyálkásodás, stb. Ez az egyetlen és gyökere szer a meggyőzőtt készvény és mellajában (tuberculose). Asványvíz gyógyászattól, ugy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitünő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára 126 krt. Egy kis skatulya 84 krt.

Főraktár Budapestben, Török József gyógyszerész urnál.

A hamistásktól megmenekülésre figyelmeztetnek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztőpor Dr. Göllis pecsétjével van elzárva minden skatulya a védbélyeggel s kívülről ily címmel van elzárva: K. k. concess. Univ.-Specien Pulver des dr. Güllis in Wien.

Főszállítóhely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zwetthof.)

Raktárak Erdélyben: Kolozsvártt: Wolf J. gyógyszer. és Dietrich Sámuel urnál; Beszterczén: Láni Ede kereskedőnél; N.-Szebenben: Müller Károly gyógyszer; Brassóba: Jekel usz Ferdinánt gyógyszerész, Porr testvérek P.C. Czaides Demeter Eremiás kereskedők és Grósz János, L. Horning gyógyszerészeknél; Gyulafehérvárt: Fröhlich Gyula gyógyszer. Maros-Vásárhelyt: Bucher Miksa, Demeter Fogarassy, Huttlesz Károly, B. Wallenstein kereskedőknél; Segesvárt: J. B. Misselbacher sen. J. B. Teutsch kereskedőknél; Szász-Régenben: Czoppelt Hingó és Schlager J. gyógyszerészeknél.

(560)

4—5